

## 5

**TALIANČINA**  
 (-: U Ruksaka :-)  
 www.ruksak.sk

Pracovná (postupne doplňovaná) verzia  
 môjho osobného študijného slovníka.  
 = aktualizované v januári 2021 =

**Il viaggiare,  
 i mezzi di trasporto**  
**Cestovanie, dopravné prostriedky**

**la città**  
**la capitale** (di)  
**il capoluogo** (di)  
**la metropoli**  
**il paese**  
**la campagna**  
**la regione**  
**il borgo**  
**la patria**

**il sentiero**  
**il vicolo**  
**il vicolo cieco**  
**la strada**  
**la via**  
**il viale**  
**l'autostrada**  
**il marciapiede**  
**il posto**  
**il cavalcavia**  
**la tangenziale**  
**il ponte**  
**la scala**  
**la scalinata**

**il rumore**  
**la torma**

**la mappa**  
**la cartina**  
**la pianta della città**

mesto  
 hlavné mesto (štátu)  
 hlavné mesto (oblasti)  
 metropola, hlavné mesto (oblasti)  
 dedina, dedinka; kraj, oblasť, zem  
 vidiek; pôda, zem (poľnohospodárska)  
 región, kraj  
 malé mesto, predmestie, mestská štvrť  
 vlasť

cestička, chodník  
 ulička (úzka)  
 slepá ulička  
 cesta  
 ulica  
 široká ulica, bulvár, stromová aleja  
 diaľnica  
 chodník, nástupište, perón  
 miesto  
 nadjazd, viadukt  
 obchvat (dopravný)  
 most  
 schody, schodisko, rebrík  
 schody, schodisko (veľké, vonkajšie)

hluk  
 zástup, dav, oddiel, stádo

mapa  
 mapa (skladacia), mapka, škatuľka  
 plán mesta

f.

<b>l'azienda turistica</b>	<i>f.</i>	turistická informačná kancelária
<b>il centro città</b>		centrum mesta
<b>la periferia</b>		periféria, predmestie, okrajová časť
<b>la piazza</b>		námestie
<b>la zona pedonale</b>		pešia zóna
<b>il parcheggio</b>		parkovisko
<b>il giro</b>		okruh, prechádzka, výjazd (autom)
<b>la chiesa (cattolica)</b>		kostol (katolícky)
<b>la cattedrale</b>		katedrála
<b>la basilica</b>		bazilika
<b>il duomo</b>		dóm, katedrála, chrám
<b>il tempio</b>		svätyňa (chrám), pamätník (budova)
<b>il convento</b>		kláštor (rehoľníci)
<b>il monastero</b>		kláštor (mužský)
<b>il monastero femminile</b>		ženský kláštor
<b>la cappella</b>		kaplnka
<b>il campanile</b>		zvonica
<b>la campana</b>		zvon
<b>la parrocchia</b>		fara, farnosť
<b>il castello</b>		hrad, zámok
<b>la torre</b>		veža
<b>la porta</b>		dvere, brána, vstup
<b>il portone</b>		brána, vstupné vráta
<b>il cancello</b>		kovová vstupná bránka, vjazd
<b>il portale</b>		ústredná brána, monumentálny vchod
<b>la fontana</b>		fontána
<b>le rovine di castello</b>	<i>pl./f.</i>	zrúcanina hradu, ruiny
<b>il monumento</b>		pamiatka (kultúrna), pamätník, pomník
<b>il monumento naturale</b>		prírodná pamiatka
<b>gli antichi monumenti</b>	<i>pl./m.</i>	staroveké pamiatky
<b>la storia</b>		dejiny, história
<b>l'architettura</b>	<i>f.</i>	architektúra, stavba (umelecká)
<b>il museo</b>		múzeum
<b>la galleria</b>		galéria
<b>la galleria di quadri</b>		obrazová galéria
<b>la pinacoteca</b>		obrazová galéria
<b>la pittura</b>		obraz, maľba, maliarstvo
<b>la pittura di Záborský</b>		obraz od Záborského
<b>la pittura su legno</b>		drevomaľba
<b>la pittura a olio</b>		olejomaľba
<b>la pittura su tela</b>		maľba na plátne
<b>la tela</b>		plátne, obraz (maľba na plátne)
<b>il dipinto</b>		obraz (namaľovaný), maľba
<b>il quadro</b>		obraz (v ráme)
<b>il simulacro</b>		posvätný obraz, socha

<b>l' affresco</b>	<i>m.</i>	freska
<b>la scultura</b>		socha, sochárstvo
<b>la scultura in legno</b>		drevorezba
<b>la statua</b>		socha
<b>la statuarìa</b>		sochárstvo
<b>l' esposizione</b>	<i>f.</i>	expozičia, výstava
<b>la mostra</b>		výstava, prehliadka, výklad
<b>il municipio</b>		mestský/obecný úrad, radnica
<b>l' ospedale</b>	<i>m.</i>	nemocnica
<b>la biblioteca</b>		knížnica
<b>il mercato</b>		trh
<b>la prigione</b>		väznica
<b>il teatro</b>		divadlo
<b>la stazione</b>		stanica
<b>la stazione dei treni</b>		vlaková stanica
<b>il binario</b>		nástupište, koľaj
<b>la ferrovia</b>		železnica
<b>la rotaia</b>		koľajnica
<b>la corsia</b>		jazdný pruh, dráha (bežecká)
<b>la postazione</b>		stanoviško (vozidiel), umiestnenie
<b>la banchina</b>		nástupište, perón, mólo, krajnica
<b>il bordo</b>		paluba (lode, autobusu)
<b>la navetta</b>		kyvadlová doprava
<b>la capolinea</b>		konečná (stanica)
<b>l' entrata</b>	<i>f.</i>	vchod
<b>l' uscita</b>	<i>f.</i>	východ
<b>proibito l' ingresso</b>	<i>m.</i>	vstup zakázaný
<b>la toilette /tualet/</b>		záchod
<b>il bagno</b>		záchod, kúpeľňa
<b>i bagni pubblici</b>	<i>pl./m.</i>	verejné záchody
<b>il gabinetto</b>		záchod
<b>il cassiere/la cassiera</b>		pokladník, pokladníčka
<b>la biglietteria</b>		pokladňa, predajňa lístkov
<b>la biglietteria automatica</b>		automat na cestovné lístky
<b>il biglietto</b>		cestovný lístok
<b>sola andata</b>		jednosmerný lístok
<b>andata e ritorno</b>		spätočný lístok
<b>seconda classe</b>		druhá trieda
<b>la riduzione</b>		zľava
<b>la tariffa ridotta</b>		znižený poplatok, zľava
<b>la tessera</b>		preukaz, kartička, legitimácia
<b>la coincidenza</b>		spoj
<b>il cartello</b>		informačná tabuľa

**l'orario** *m.*  
**l'orario di apertura** *m.*  
**il giorno festivo**  
**l'entrata libera**

**cestovný poriadok**  
 otváracie hodiny  
 štátny sviatok  
 vstup voľný

**il passeggero**  
**il passeggero clandestino**  
**il compagno di viaggio**

**cestujúci, pocestný**  
 čierny pasažier  
 spolucestujúci

**la guida**  
**il visitatore**

**sprievodca**  
 návštevník (múzea)

**le informazioni** *pl./f.*  
**giorni feriali** *m.*  
**giorni festivi** *m.*

**informácie**  
**pracovné dni**  
**sviatky**

**la carrozza**  
**carrozza letto** *f.*  
**la cuccetta**  
**carrozza ristorante** *f.*

**vozeň, vagón**  
 lôžkový/ležadlový vozeň  
 lehátko/lôžko  
 reštauračný vozeň

**il treno**  
**il trenino**  
**D Treno diretto**  
**R Treno regionale**  
**1. (Servizio di) 1<sup>a</sup> classe**  
**2. (Servizio di) 2<sup>a</sup> classe**  
**TTE Treno Trans Europ Express**  
**WL Treno con sole carrozze letto**  
**EC Treno Eurocity**  
**IC Treno Intercity**  
**CC Treno con servizio a cuccette**  
**x Treno che si effettua nei giorni feriali**  
**+ Treno che si effettua nei giorni festivi**

**vlak**  
**vláčik (turistický, detský)**  
**rýchlik**  
**regionálny vlak**  
 1. trieda  
 2. trieda  
 Trans Europ Express  
 lôžkový vlak  
 Eurocity  
 Intercity  
 vlak s ležadlovými vozňami  
 chodí v pracovné dni  
 chodí v nedeľu a sviatky

**il mezzo di trasporto**  
**il mezzo pubblico (di trasporto)**  
**l'autoparco** *m.*

**dopravný prostriedok**  
 verejný dopravný prostriedok  
 vozový park

**la bicicletta**  
**la motocicletta**  
**la moto**  
**la moto d'acqua**  
**il motorino**  
**la macchina**  
**l'auto(mobile)** *f.*  
**l'autobus** *m.*  
**il pullman**  
**la fermata dell'autobus**  
**la metropolitana**

**bicykel**  
**motorka, motocykel**  
**motorka**  
**vodný skúter**  
**moped**  
**auto, stroj**  
**auto**  
**autobus**  
**diaľkový/zájazdový autobus**  
**autobusová zastávka**  
**metro**

<b>il taxi</b>		taxík
<b>il posteggio dei taxi</b>		stanovisko taxíkov
<b>l' autocarro</b>	<i>m.</i>	nákladné auto, nákladiak
<b>il motocarro</b>		dodávková trojkolka
<b>l' autoblinda</b>	<i>f.</i>	obrnené vozidlo
<b>l' autobotte</b>	<i>f.</i>	cisternové vozidlo
<b>il trattore</b>		traktor
<b>l' (auto)ambulanza</b>	<i>f.</i>	sanitka
<b>il treno</b>		vlak
<b>il tram</b>		električka
<b>il metrò</b>		metro
<b>la barca</b>		čln, loďka
<b>il motoscafo</b>		motorový čln
<b>il gommone</b>		gumový čln
<b>lo yacht</b>		jachta
<b>la nave</b>		loď
<b>il porto</b>		prístav
<b>l' ancoraggio</b>	<i>m.</i>	lodný prístav
<b>il traghetto</b>		prevoz, kompa
<b>la carta d' imbarco</b>		palubný lístok
<b>il viaggio</b>		cesta, cestovanie
<b>il viaggiare</b>		cestovanie
<b>il viaggiatore</b>		cestujúci, pasažier, cestovateľ
<b>l' aereo</b>	<i>m.</i>	lietadlo
<b>l' elicottero</b>	<i>m.</i>	vrtník, helikoptéra
<b>l' aeroporto</b>	<i>m.</i>	letisko
<b>il volo</b>		let
<b>il biglietto aereo</b>		letenka
<b>la partenza</b>		odjazd, odlet
<b>l' arrivo</b>	<i>m.</i>	príjazd, prílet
<b>l' atterraggio</b>	<i>m.</i>	prílet, pristátie
<b>il numero del volo</b>		číslo letu
<b>il check-in</b>		kontrola batožiny na letisku
<b>il terminale</b>		terminál
<b>l' imbarco</b>	<i>m.</i>	nástup, nalodenie
<b>la valigia</b>		batožina, kufor
<b>il pacchetto</b>		balík, balíček
<b>il carrello</b>		vozik
<b>la dogana</b>		colnica
<b>l' autostrada</b>	<i>f.</i>	diaľnica

<b>il pedag<sup>g</sup>gio</b>		mýto, diaľničný poplatok
<b>il distributore di benzina</b>		benzínová pumpa
<b>il benzinaio</b>		pracovník čerpacej stanice
<b>la benzina</b>		benzín
<b>il gasolio</b>		nafta
<b>l'olio</b>	<i>m.</i>	olej
<b>il parchimetro</b>		parkovací automat
<b>l'autofficina</b>	<i>f.</i>	autoservis
<b>la stazione di servizio</b>		servisná stanica
<b>lo pneumatico</b>		pneumatika
<b>lo pneumatico sgonfio</b>		prázdna pneumatika
<b>la gomma</b>	<i>hovor.</i>	pneumatika
<b>la gomma a terra</b>		prázdna pneumatika
<b>la foratura</b>		defekt
<b>la ruota</b>		koleso
<b>il guasto</b>		porucha
<b>il parabrezza</b>		čelné sklo
<b>il bagagliaio</b>		kufor
<b>il cofano</b>		kapota
<b>lo sportello</b>		dvere (na aute)
<b>il paraurti</b>		nárazník
<b>il faro</b>		svetlo
<b>la freccia</b>		smerovka
<b>il motore</b>		motor
<b>il cambio</b>		prevodovka
<b>la marmitta</b>		výfuk
<b>la cintura di sicurezza</b>		bezpečnostný pás
<b>il freno</b>		brzda
<b>la frenata</b>		zabrzdienie
<b>lo spazio di frenata</b>		brzdná dráha
<b>la frenatura</b>		zbrzdzenie, zabrzdzenie, brzda
<b>il guidatore</b>		vodič
<b>l'autista</b>	<i>m./f.</i>	vodič/ka auta (profesionálny)
<b>il conducente (di)</b>		vodič (čoho)
<b>il motociclista</b>		motorkár
<b>il pedone</b>		chodec, pešia osoba
<b>la patente di guida</b>		vodičský preukaz
<b>la carta d'identità</b>		občiansky preukaz
<b>il passaporto</b>		cestovný pas
<b>le norme sulla circolazione stradale</b>	<i>pl.</i>	dopravné predpisy
<b>il codice stradale</b>		dopravný kódex, dopravné predpisy
<b>la multa</b>		pokuta

**la contravvenzione**

pokuta

**la segnaletica stradale**

**il cartello stradale**

**l' insegna**

*f.*

**Rotatoria**

**Senso unico**

**Senso vietato**

**Divieto di accesso**

**Divieto di sosta**

**Divieto di fermata**

**Sosta vietata**

**Divieto di parcheggio**

**Divieto di transito**

**Divieto di sorpasso**

**Diritto di precedenza**

**Dare la precedenza**

**Limite massimo di velocità**

**l'incrocio**

*m.*

**il semaforo**

**dopravná signalizácia**

dopravná značka

značka, tabuľa, nápis

Kruhový objazd

Jednosmerka

Zakázaný smer jazdy

Zákaz vjazdu

Zákaz zastavenia

Zákaz zastavenia

Zákaz státia

Zákaz parkovania

zákaz vjazdu

zákaz obiehania

Hlavná cesta

Vedľajšia cesta

najvyššia povolená rýchlosť

križovatka

semafor

**la deviazione**

**la proibizione**

**il permesso**

obchádzka

zákaz

povolenie, dovoľenie

**la velocità**

**la distanza**

**rýchlosť**

vzdialenosť

**il chilometro**

**il metro**

kilometer

meter

**il minuto**

**l'ora**

*f.*

minúta

hodina

\*\*\*\*\*

**l'Italia**

*f.*

**l'italiano**

*m.*

**l'italiano**

*m.*

Taliansko

talian

taliančina

**la Slovacchia**

**slovacco/slovacca**

**il slovacco**

Slovensko

slovák/slovenka

slovenčina

**la Repubblica Ceca**

**ceco/ceca**

**il ceco**

Česko

čech/češka

čeština

<b>la Polonia</b> polacco/polacca il polacco		Poľsko poliak/polka Poľština
l´Ungheria ungherese l´ungherese	<i>f.</i>  <i>f.</i>	Maďarsko maďar/maďarka maďarčina
<b>l´Inghilterra</b> <b>inglese</b> <b>l´inglese</b>	<i>f.</i>  <i>m.</i>	Anglicko angličan/angličanka angličtina
<b>la Germania</b> <b>tedesco/tedesca</b> <b>il tedesco</b>		Nemecko nemoc/nemka nemčina
<b>la Francia</b> <b>francese</b> <b>il francese</b>		Francúzsko francúz/francúzka francúzština
<b>l´Austria</b> <b>austriaco/austriaca</b>	<i>f.</i>	Rakúsko rakúšan/rakúšanka
<b>l´America</b> <b>l´America del Sud</b> <b>americano/americana</b>	<i>f.</i> <i>f.</i>	Amerika Južná Amerika američan/američanka
<b>l´Africa</b> <b>africano/africana</b>	<i>f.</i>	Afrika afričan/afričanka
<b>la Venezia</b> <b>il veneto</b>		Benátky benátčan
<b>il straniero</b>		cudzinec

\*\*\*\*\*

**In Italia ci sono tante belle cose da vedere, vero?**

V Taliansku je toľko pekných vecí k videniu, že?

**Vorreste vedere l´Italia?**



Chceli by ste vidieť Taliansko?

**Certo che vorremmo vederla.**

Jasné, že ho chceme vidieť.

**Ci sono tante bellezze naturali:  
montagne, boschi, laghi a poi il mare e le spiagge.**

Sú tu mnohé prírodné krásy:  
hory, lesy a potom more a pláže.

**Ti piacciono le montagne italiane?**

Páčia sa ti talianske hory?

**Che belle montagne!**

Aké krásne hory!

**Guarda che spiagge!**

Pozri aké pláže!

**Al mare c'è molta gente.**

Pri mori je veľa ľudí.

**Ci sono tanti alberghi moderni.**

Sú tu mnohé moderné hotely.

**In Italia ci sono anche molte città con bellissimi monumenti.**

V Taliansku sú tiež mnohé mestá s nádhernými pamiatkami.

**Vedete la basilica di San Francesco? La vedete? Volete vederla?**

Vidíte baziliku sv. Františka? Vidíte ju? Chcete ju vidieť?

**Perché non volete guardarla? Perché non c'è niente di interessante.**

Prečo ju nechcete vidieť? Pretože tam nie je nič zaujímavé.

**Ecco le foto fatte in Italia. Ti piacciono?**

Tu sú fotky z Talianska. Páčia sa ti?

**Immaginate di essere in Italia.**

Predstavte si, že ste v Taliansku.

\*\*\*\*\*

**Posso farLe una domanda?**

Môžem sa Vás na niečo spýtať?

**Come posso arrivare a...**

Ako sa dostanem do...

**Scusi, signore, per andare a...**

Prepáčte, pane, ako sa dostanem do...

**Potrebbe aiutarmi?**

Mohli by ste mi pomôcť?

**Scusi, non ho capito.**

Nerozumel som, prepáčte.

**Non capisco ancora bene l'italiano.**

Ešte nerozumiem dobre po taliansky.

**Vengo dalla Slovacchia.**

Prichádzam zo Slovenska.

**Dov'è il centro della città/la stazione?**

Kde je centrum mesta/stanica?

**Sto cercando...**

Hľadám...

**Dov'è, scusi...**

Kde je, prosím...

**Voglio andare a...**

Chcem ísť do...

**Per dove...?**

Kadiaľ...?

**Qual è la strada che porta a...**

Ktorá cesta vedie do...

**Scusi, per andare al Vaticano?**

Prepáčte, ako sa dostanem do Vatikánu?

**È questa strada per...?**

Je to cesta do...?

**In quale direzione devo andare?**

Ktorým smerom musím ísť?

**È lontano da qui?**

Je to odtiaľto ďaleko?

**Può dirmi...**  
Môžete mi povedať...

**Dove posso comprare...?**  
Kde môžem kúpiť...?

**Quando sono le messe in questa chiesa?**  
Kedy sú omše v tomto kostole?

**Scusi, mi può aiutare?**  
Prosím, mohli by ste mi pomôcť?

**La ringrazio.**  
Ďakujem Vám.

**Mi sono perso.**  
Stratil som sa.

**Vado alla stazione.**  
Idem na stanicu.

**Mi può indicare la strada per la stazione?**  
Môžete mi ukázať cestu na stanicu?

**Prenda la prima a sinistra.**  
Chodte prvou ulicou vľavo.

**Giri a sinistra/a destra.**  
Zabočte doľava/doprava.

**Sempre dritto.**  
Stále rovno.

**Sono pochi passi...**  
Je to pár krokov...

**Vado in macchina.**  
Idem autom

**Dove posso mettere la macchina?**  
Kde môžem dať (odstaviť) auto?

**Posso lasciare la macchina sulla strada?**  
Môžem nechať auto na ulici?

**Avete fatto buon viaggio?**  
Mali ste dobrú cestu?

\*\*\*\*\*

**Non dobbiamo dimenticare di fare benzina.**

Nesmieme zabudnúť natankovať benzín.

**Posso fare la benzina?**

Môžem si natankovať benzín?

**Mi faccia il pieno!**

Natankujte mi plnú!

**Il pieno, per favore.**

Plnú nádrž, prosím.

**Dove pago?**

Kde platím?

**La pompa numero...**

Pumpa číslo...

**Posso pagare con la carta di credito?**

Môžem platiť kreditnou kartou?

**Posso pagare in contanti?**

Môžem platiť v hotovosti?

\*\*\*\*\*

**La stazione è affollata.**

Stanica je preplnená.

**Dove posso acquistare un biglietto?**

Kde si môžem zakúpiť lístok?

**Il biglietto l'ha comprato già Marco.**

Lístok kúpil už Marco.

**A che ora parte il treno per Roma?**

O koľkej odchádza vlak do Ríma?

**Vorrei due biglietti per Roma, per favore.**

Chcel by som dva lístky do Ríma, prosím.

**Quanto costa un biglietto per Roma?**

Koľko stojí lístok do Ríma?

**A che ora parte il prossimo/l'ultimo treno per...**

A ktorej ide najbližší/posledný vlak do...

**Da quale binario parte?**

Z ktorého nástupišťa odchádza?

**Il treno parte dal binario uno.**  
Vlak odchádza z prvého nástupišťa.

**Il treno per Roma è in ritardo.**  
Vlak do Ríma mešká.

**Devo cambiare?**  
Musím prestupovať?

**Dove devo cambiare?**  
Kde mám prestúpiť?

**È questo il treno per...**  
Je toto vlak do...

**È libero questo posto?**  
Je toto miesto voľné?

\*\*\*\*\*

**È questa fermata dell' autobus per...**  
Je toto zastávka autobusu do...

**Quali autobus vanno al centro?**  
Ktoré autobusy idú do centra?

**Passa di qui il quarantasei?**  
Chodí tadiaľto štyridsaťšestka?

**Quando passa il prossimo autobus per...**  
Kedy ide ďalší autobus do...

**Scusi, va al museo?**  
Prepáčte, idete k múzeu?

**Può dirmi quando devo scendere?**  
Môžete mi povedať, kedy mám vystúpiť?

**Mi aspetti, per favore.**  
Počkajte ma, prosím.

**Mi lasci qui, per favore.**  
Vysadte ma tu, prosím.

\*\*\*\*\*

**A che ora aprite/chiudete?**  
O kolkej otvárate/zatvárate?

**Dov'è la toilette? /tualet/**  
Kde je toaleta?

**Hanno prenotato i biglietti aerei via internet.**

Rezervovali sme letenky cez internet.

**Il volo per Milano è in ritardo.**

Let do Milána mešká.

**Qual è l'uscita del volo?**

Z ktorého východu je odlet?

**Ciao, come mai da queste parti?**

Čau, čo robíš v týchto končinách?

**Sono felice di vederti.**

Som šťastný, že ťa vidím.

**Hai fatto buon viaggio?**

Mal/a si dobrú cestu?

**Hai aspettato molto?**

Čakal/a si dlho?

**Facciamo un giro per la città.**

Prejdeme sa po meste.

**Ti faccio da guida.**

Budem ti robiť sprievodcu.

**Ti ringrazio.**

Ďakujem ti.

**Se parlerai lentamente io capirò.**

Ak budeš hovoriť pomaly, budem rozumieť.

**Andiamo da questa parte.**

Pôjdeme tadiaľto.

**Ti auguro buon soggiorno.**

Prajem ti príjemný pobyt.

**Quest'anno passiamo le vacanze tutti insieme.**

Tento rok strávime dovolenku všetci spolu.

**Hai bisogno di cartoline di Roma? Te ne do venti.**

Potrebuješ pohľadnice Ríma? Dám ti ich dvadsať.

**Puoi darmene di più? Posso dartene quanti ne vuoi.**

Môžeš mi ich dať viac? Môžem ti ich dať koľko chceš.

Che tipo di macchina è?  
**Aký to je typ auta?**